

Mishpatim

Ex 21:1 - 24:18

Jer 33:25-26 & 34:8-34:22

Mat 19:16-29

3 & Verlossing:

De verlossing uit Egypte wordt door de Joodse wijzen, gezien in 3 fases namelijk:

1. Yetziat Mitzrayim – De verlossing uit Egypte
2. Ma'amad Har Sinai – De Openbaring bij de Berg Sinai
3. De erfenis van het land

Hoe ziet onze verlossing eruit?

1. Verlost van de zonde door genade alleen (Efe 2:8-9)
2. Als u Mij leefheeft neem dan Mijn geboden in acht (Joh 14:15)
3. Heere, zult U in deze tijd voor Israël het Koninkrijk weer herstellen?
(Hand 1:6)

Één geheel

A) De Verbondsceremonie op de Berg Sinaï - Shemot 19:1-20:18

**B) Geboden die de relatie tussen God en de mens bepalen -
Shemot 20:19-23 Geboden I, II & III**

**C) Geboden die verband houden met het concept van de Shabbat
(Hebreeuwse slaaf) - Ex 21:1-6 Gebod IV**

D) Uiteenlopende geboden - Sjemot 21:7-23:9 Geboden V - X

**C) Geboden die verband houden met het concept van de Shabbat
(Jubeljaar, Shabbat en Pelgrimfeesten) Ex 23:10-19 Gebod IV**

**B) Geboden die de relatie tussen God en de mens bepalen -
Shemot 23:20-33 Geboden I, II & III**

A) De Verbondsceremonie op de Berg Sinaï - Shemot 24:1-11

Wat is de focus (centrale as)....?

Mat 5:23-24 Als u dan uw gave op het altaar offert en u zich daar herinnert dat uw broeder iets tegen u heeft, laat uw gave daar bij het altaar achter en ga heen, verzoen u eerst met uw broeder en kom dan terug en offer uw gave.

Thematische connecties

- Gen 22:1-16 & Ex 24:1-11
- Beide gebeurtenissen waren op/bij een berg (2,1)
- 1 groep gaat de berg op de andere wacht onder (5,9)
- altaar gebouwd (9,4)
- olah offer gebracht (13,5)
- voorbereidingen begonnen vroeg in de ochtend (3,4)
- Verheven/uitgestrekte hand tegengehouden/niet (12,11)
- 4 mensen <> 3.000.000 miljoen mensen
- 2 berg op <> 72 berg op
- geen Wet gegeven <> Torah gegeven
- 3 dagen gereisd <> meer dan een week gereisd
- 2 dienaren en die zagen niets <> volk zag vuur en rook
- Ondanks de verschillen linken de rabbijnen deze twee verhalen (terecht) aan elkaar
- Waarom zou het dan raar zijn om hier ook het offer van Yeshua in te zien?

Slaaf straffen

- **Ex 21:20-21** Wanneer iemand zijn slaaf of slavin met de stok zó slaat dat deze onder zijn hand sterft, moet hij zeker gewroken worden. Als de slaaf echter nog een of twee dagen op de been blijft, wordt hij niet gewroken, want het is zijn eigen geld.
- Niet Hebreeuwse slaaf want het is eigendom (**Lev 25:39-46**)
- 24 uur toont dat het nooit de intentie was om de slaaf te doden, dus geen moord en dus geen doodstraf.
- Rambam zegt dat als de slaaf is geslagen met een mogelijk dodelijk 'wapen' (steen), de eigenaar nog doodstraf, zelfs als de slaaf nog een jaar in leven blijft.
Het gaat dan namelijk niet meer om disciplineren.....
- R'Menachem Mendel interpreteert de 24 uur als cruciaal omdat als de slaaf sterft binnen 24 uur, de eigenaar geen werk meer van hem verwachtte, dus geen eigenaar meer is, en dan heeft hij een vrij man gedood, waar de doodstraf op staat.

Slaaf straffen

- Zijn er goede redenen om fysiek te straffen?
- Disciplineren vanwege:
  - geweld richting anderen
  - onzedelijk gedrag richting anderen
  - veroorzaken van onrust
  - stelen
- Ex 21:26-27 Wanneer iemand een oog van zijn slaaf of een oog van zijn slavin zó raakt dat het verloren gaat, moet hij hem vrij laten gaan als vergoeding voor zijn oog.
- Ex 21:27 En als hij een tand van zijn slaaf of een tand van zijn slavin uitslaat, moet hij hem vrij laten gaan als vergoeding voor zijn tand.
- Bovenstaande geboden geven ook context voor vers 21

Oog om oog

- Ex 21:22-25 Wanneer mannen vechten en daarbij een zwangere vrouw zó treffen dat haar kind geboren wordt, maar er geen dodelijk letsel is, dan moet de schuldige zeker een boete betalen, zo groot als de echtgenoot van de vrouw hem oplegt. Hij moet die betalen via de rechters.

Maar als er wel dodelijk letsel is, moet u geven leven voor leven, oog voor oog, tand voor tand, hand voor hand, voet voor voet, brandwond voor brandwond, wond voor wond, striem voor striem.

- Waarom is de dood van het kind geen moord?
- Waarom is de dood van de vrouw dan wel moord?
- Hoe rechtvaardig is oog voor oog?
- Dit werd uitgelegd als een monetaire vergoeding.

א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ

נ ס ע פ צ ק ר ש ת

• עֵינֹו תַּחַת עֵינֹו onder

כֶּסֶף = Geld

Mat 5:17-19 Punt 1

- **1 Pet 3:15** maar heilig God, de Heere, in uw hart;
en wees altijd bereid tot verantwoording aan ieder die u rekenschap vraagt van de hoop die in u is, met zachtmoedigheid en eerbied.
- **Mat 5:17-19 Denk niet** dat Ik gekomen ben om de Wet of de Profeten af te schaffen; Ik ben niet gekomen om die af te schaffen, maar te vervullen.
- We mogen niet eens denken dat Jezus is gekomen om iets van Torah af te schaffen....

Mat 5:17-19 Punt 2

- **Mat 5:17** Denk niet dat Ik gekomen ben om de **Wet of de Profeten** af te schaffen; Ik ben niet gekomen om die af te schaffen, maar te vervullen.
- Jesjoea koppelt hier de Wet en de profeten aan elkaar dus alles wat met de Wet gebeurt in **Mat 5:17** geldt in gelijke mate voor de profeten....
- Maar als de profeten zijn afgeschaft waarop baseren Mattheüs en de andere apostelen dan nog hun vervulling van profetie passages op??

Mat 5:17-19 Punt 3

- **Mat 5:17-19** Denk niet dat Ik gekomen ben om de Wet of de Profeten **af te schaffen**; Ik ben niet gekomen om die **af te schaffen**, maar te vervullen.
- **καταλύω *katalyō* G2647**
Oplossen, ontwrichten, vernietigen, slopen, verwerpen.
- **Mat 24:2** Jezus antwoordde en zei tegen hen: Ziet u dit alles? Voorwaar, Ik zeg u: hier zal niet één steen op de andere steen gelaten worden die niet **καταλύω** zal worden.
- **Hand 5:39** maar als het van God afkomstig is, kunt u dat niet **καταλύω**, opdat u niet misschien ook tegen God blijkt te strijden.
- Dus Yeshua **kwam niet** om de Torah:
af te breken, klein te krijgen, tot niets te maken, verwerpen.

Mat 5:17-19 Punt 4

- **Mat 5:17-19** ...Ik ben gekomen ... om die ... **te vervullen**.
- **πληρώω plēroō** G4137
vervullen, volmaken, beëindigen, consumeren, realiseren.
- De vorm **πληρωθῆ** is in de **verleden tijd** en die wordt gebruikt bij de “en zo is vervuld wat de profeet zei” verzen.
- In **Mat 5:17** wordt de vorm **πληρωσαι** gebruikt en dat is de **tegenwoordige(actieve) tijd**, deze komt 4 keer voor.
- **Mat 3:15** ... want op deze wijze past het ons alle gerechtigheid **πληρωσαι**.
- **Rom 15:13** De God nu van de hoop moge u **πληρωσαι**.
- **Col 1:25** ... met het oog op u gegeven is om het Woord van God **πληρωσαι**
- Niemand beweert dat op de andere drie plaatsen het ook maar iets te maken heeft met ten einde brengen...
- In **Mat 5:17** wijst de (uitgangs)vorm **πληρωσαι** op hetzelfde, Hij kwam om het ten volle te verkondigen/realiseren/vervullen

Mat 5:17-19 Punt 5

- **Mat 5:18** Want, voorwaar, Ik zeg u: **Totdat de hemel en de aarde voorbijgaan**, zal er *niet één jota of één tittel van de Wet voorbijgaan*
- Zijn de hemel en aarde al vernieuwd?
- **Ope 21:1** En ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, want de eerste hemel en de eerste aarde waren voorbijgegaan. En de zee was er niet meer.
(Zie ook bv **2 Pet 3:13 & Jer 31:35-36**)
- Waar je bovenstaande gebeurtenis ook wilt plaatsen, gezien vers 2 is dit iets wat nog steeds in de toekomst ligt. Dat betekend dat er geen jota of tittel van de Wet af is....

Mat 5:17-19 Punt 6

- **Mat 5:18** Want, voorwaar, Ik zeg u: Totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet één jota of één tittel van de Wet voorbijgaan, **totdat het alles geschied is.**
- Is Jezus al teruggekomen (**Hand 1:11**), is de dood als laatste vijand al vernietigd (**1 Cor 15:26**)?
De meesten zijn het eens dat we nog uitzien naar deze en andere gebeurtenissen.
- Wat bedoelde Yeshua dan met “het is volbracht/Τετέλεσται” in **Joh 19:30**?
- Alles wat Hij tot op dat moment moest doen was volbracht.
- Dus is nog niet alles geschied en er geen jota of tittel van Gods Torah voorbijgegaan.

Mat 5:17-19 Punt 7

- **Mat 5:18** Wie dan een van **deze geringste geboden afschaft (λύω)** en de **mensen zo onderwijst**, zal de geringste genoemd worden in het Koninkrijk der hemelen...
- Wat is het geringste gebod v/d “613”, (of “10”, of “2”)....?
- Yeshua geeft hier heel duidelijk aan dat wie zelfs maar het geringste gebod afschaft **(λύω)** EN anderen zo onderwijst DIE ZAL de geringste worden genoemd...
- **Efe 2:14** Want Hij is onze vrede, Die beiden één gemaakt heeft. En door de tussenmuur, die scheiding maakte, af te breken **(λύω)**
- Dus zeker het onderwijzen dat een gebod is afgeschaft is volgens Yeshua geen goed idee.....

Mat 5:17-19 Punt 8

- **Mat 5:18** ...**maar wie ze doet en onderwijst**, die zal groot genoemd worden in het Koninkrijk der hemelen.
- Ook dit laatste criterium uit **Mat 5:17-19** helpt geenszins om aan het woord **πληρωσαι plerosè** de betekenis te geven dat we de Torah niet meer hoeven te doen omdat Jezus de geboden vervuld heeft.
- Dus zeker het onderwijzen en doen van de geboden is volgens Jesjoea in ieder geval een vereiste om groot te worden genoemd in het Koninkrijk der hemelen.

Mat 5:17-19 Conclusie

1. We mogen niet denken dat Torah is afgeschaft
2. Profeten & Wet zijn aan elkaar gelinkt mbt “lotsbestemming”
3. καταλύω **oplossen/afschaffen** kwam Hij NIET DOEN
4. πληρῶσαι/volledig (voor) te doen kwam Hij WEL DOEN
5. Hemel en aarde zijn er nog dus niets van Torah af
6. Jesjoea is er nog niet en de dood wel, dus niets van Torah af
7. Zelfs het kleinste gebod niet afschaffen en anderen zo leren
8. Geboden doen en andere zo onderwijzen

- **Onmogelijk ruimte voor de Wet is afgeschaft interpretatie**
- **Mat 23:2-3** Doe wat men zegt als men leest uit Torah maar niet wat men doet, want men zegt het wel maar doet het niet...
- **Mat 28:19** Onderwijs ALLE volken ALLES wat ik JULLIE onderwezen heb.
- **Deu 30:1-10** Israel keert in de laatste dagen terug naar Torah

Efe 2:14-15

- **Efe 2:14** Want Hij is onze vrede, Die beiden één gemaakt heeft. En door de tussenmuur, die scheiding maakte, **af te breken** (λύω),
- **15** heeft Hij de vijandschap in Zijn vlees **tenietgedaan** (καταργέω), namelijk de **wet** (νόμος) van de **geboden** (ἐντολή), die uit **bepalingen** (δόγμα) bestond, opdat Hij die twee in Zichzelf tot één nieuwe mens zou scheppen en zo vrede zou maken,
- **af te breken / Los(ser) te maken** (λύω),
- **tenietgedaan** (καταργέω)
- **wet** (νόμος) (**Rom 7:25**)
- **geboden** (ἐντολή) (God>> **Luk 18:20** vs Mens>> **Luk 25:29**)
- **bepalingen** (δόγμα) (Mens >> **Luk 2:1 Hand 17:7**)
- **verordeningen** (δικαίωμα) (Exclusief God >> **Luk 1:6**)

Efe 2:14-15

- **Efe 2:14** Want Hij is onze vrede, Die beiden één gemaakt heeft. En door de tussenmuur, die scheiding maakte, **af te breken** (**λύω**), 15 heeft Hij de vijandschap in Zijn vlees **tenietgedaan** (**καταργέω**), namelijk de **wet** (**νόμος**) van de **geboden** (**ἐντολή**), die uit **bepalingen** (**δόγμα**) bestond, opdat Hij die twee in Zichzelf tot één nieuwe mens zou scheppen en zo vrede zou maken,

1. **νόμος** ook iets anders dan Gods Wet (**Hnd 18:13 Rom 7:5 ; 7:23**)
2. **ἐντολή** ook anders dan Gods geboden (**Lk 15:29 Jh 11:57 Hnd 17:15** e.a.)
3. **δόγμα** gebruikt voor menselijke inzettingen (**Luk 2:1 Hnd 17:7 Col 2:20**)
4. **δικαίωμα** (exclusief voor Gods Wet) wordt niet gebruikt....
5. Yeshua zei ik kom niet om Torah **λύω** (**Mat 5:19**)
6. Paulus zei dat geloof de Torah niet **καταργέω** (**Rom 3:31**)
7. De toevoeging van God of Mozes wordt niet gebruikt...
8. Was er in Gods geboden een muur van geboden die heidenen de toegang tot Israël weerhield?

Efe 2:14-15

- De twee meest gehoorde opties voor wat de tussenmuur was zijn:
- Een fysieke barrière in het Tempel complex (wat niet gevonden kan worden in de specificaties van de Tempelinstructies in de Torah)
- Toegevoegde regels zoals besnijdenis van vlees voor “redding” of niet toestaan van het betreden van een huis v.e. heiden.....
- **Efe 2:14** Want Hij is onze vrede, Die beiden één gemaakt heeft. En door de tussenmuur, die scheiding maakte, **af te breken** (**λύω**), **15** heeft Hij de vijandschap in Zijn vlees tenietgedaan, namelijk de **wet** (**νόμος**) van de (menselijke) **geboden** (**ἐντολή**), die uit (hun) **bepalingen** (**δόγμα**) bestond, opdat Hij die twee in Zichzelf tot één nieuwe mens zou scheppen en zo vrede zou maken,

Met het juiste vertrekpunt weet ik waar ik heen moet....

